

**miljøpartiet
de grønne**

harstad

VALGPROGRAM FOR MILJØPARTIET DE GRØNNE HARSTAD

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet.

Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper: solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

INNHold

DERFOR SKAL DU STEMME GRØNT!	4
HARSTAD SOM MILJØBY	5
BYUTVIKLING	7
SKOLE OG OPPVEKST	9
HELSE OG OMSORG	11
KULTURELT MANGFOLD	13
GRØNN NÆRINGSPOLITIKK	15
SAMFERDSEL	17
NATUREN RUNDT OSS	18
LISTEKANDIDATER	20

DERFOR SKAL DU STEMME GRØNT

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå målet.

Harstad er den største byen i Sør-Troms/Ofoten regionen. Dette betyr muligheter innenfor handel, service og næringsliv, men også en forpliktelse for byen om å være i ledertrøya i det grønne skiftet. For Miljøpartiet De Grønne handler det om å la Harstad bli en grønn foregangsby, hvor medmenneskelighet, inkludering og miljøets prinsipper står i fokus. Selv om den sittende regjering ikke har tatt vår tids store utfordringer på alvor, vil vi gå foran og fortsette med det grønne skiftet lokalt. Vi vil gjøre det enklere for folk flest å leve klima- og miljøvennlig. Vi vil ganske mye, og det er overkommelig om vi får være med å styre skuta.

Her er noe av det vi vil arbeide for:

- Vi ønsker å bidra til flere naturlige møteplasser for alle, uavhengig av alder og bakgrunn. De Grønne vil jobbe for en byutvikling som fremmer trivsel og samarbeid, og som legger til rette for fysisk aktivitet og kulturelt mangfold. Dessuten vil vi jobbe for at det skal bli enklere å leve, jobbe og reise klima- og miljøvennlig i Harstad.
- Det hender at mennesker er i nød, og da er det viktig at byen har hjerterom for disse, og bistår de som trenger det.
- God helse er viktig for alle. Nøkkelbegreper her er sunn mat og fysisk aktivitet. Vi vil ha en kommune med enkel tilgang til sunn og miljøvennlig mat, og vi vil jobbe aktivt med at det tilrettelegges mest mulig for fysisk aktivitet slik at helseproblemer forebygges.
- Mange unge sliter med psykiske utfordringer, Og vi i Miljøpartiet De Grønne er opptatt av å snu denne negative trenden.
- Alle aktiviteter og tjenester som kommunen tilbyr skal fremme medmenneskelighet og livskvalitet. Og vi ønsker å styrke folkets medvirkning i planprosesser, helse og skole. Mange viktige og riktige miljøtiltak kan skje lokalt i byen. Vi ønsker et bedre busstilbud i byen, mer gang- og sykkelvei for myke trafikanter og samtidig reduksjon av privat bilbruk. Kollektivtilbudet og sykkelmulighetene må bli så gode at flest mulig velger å la bilen stå.

- De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Miljøpartiet De Grønne er et nokså ungt parti i Norge. Vi har en helhetlig politikk som dekker alle samfunnsområder. Ved siste stortingsvalg fikk vi vår første representant inn på Stortinget. De siste par årene har det gått en grønn bølge over Norge som har resultert i mange nye lokale og fylkesvise lag av partiet som nå stiller liste ved dette valget. Også internasjonalt har den grønne bølgen kommet for fullt.

Miljøpartiet De Grønne er blokkuavhengig. Vi står verken på rød- eller blå side i politikken. Men vi kan samarbeide med andre partier så lenge vi får gjennomslag for vår politikk. Vårt mål er å ha en helhetlig politikk basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper: solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

HARSTAD SOM MILJØBY

For at Harstad skal kunne kalle seg en ekte miljøby, er det flere grep som må tas. Flere tiltak er skissert i Miljø- og energiplanen 2010-2013, nå er det nødvendig med ei seriøs oppfølging av planene. Miljøpartiet De Grønne mener at det er nødvendig med ei omstilling til et grønnere næringsliv og en grønn, økologisk økonomi basert på lokale, fornybare ressurser. Dette kan være produkter som lokalprodusert mat og fiskerier - og tjenester som grønt reiseliv, gjenbruk, gjenvinning, fornybar energi og så videre. Både i Harstad og i regionen er det kunnskaps- og forskningsmiljøer som kan bidra i den grønne omstillingen. Vi mener også at det er viktig at Harstad kommune går først med å innføre etiske grønne, innkjøpsordninger. Dette kan bli en drivkraft for næringslivet, samt bidra til rettferdig internasjonal fordeling ved å skape et større marked for fair trade-varer.

De Grønne i Harstad støtter også smartere og grønnere byggeprosjekter for husholdninger og næringsliv. Andre steder i landet (Groruddalen/Oslo, Brøset/Trondheim) er det gjennomført forprosjekter med klimagassreduksjon som mål. Der satser de eksempelvis på vannbåren energiforsyning, miljøvennlige materialer, kollektivtransport, energieffektive bygg med mer. Dagens transportpolitikk må snus. I vestlig tradisjon har byutvikling skjedd på privatbilismens prinsipper.

All erfaring viser at det ikke er mulig med uhemmet utbygging av veinettene for å løse trafikkproblemene som oppstår i byene. Miljøpartiet De Grønne mener at i byutvikling og tilhørende planprosesser må menneskene settes i sentrum. Folk trenger enkel og effektiv adkomst til jobb, skole, handel og de felles byrom – og til hverandre. Derfor vil vi ha en solid satsning på busstilbudet i byen, og en helhetlig utbygging av gang- og sykkelveinett som muliggjør trygg og miljøvennlig transport på de myke trafikantenes premisser. Vi ønsker også at Harstad kommune overtar ansvaret for busstilbudet i byen.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad ønsker et sterkt jordvern. Vi har ikke mer dyrket mark i dette landet enn vi trenger. Alle planer om å omregulere dyrket mark til andre formål går vi prinsippielt imot. Dyrka mark som ikke er i bruk, ønsker vi blir tilgjengelig for folk som ønsker å dyrke selv gjennom for eksempel parselhager, skolehager eller liknende. Her må kommune og grunneiere samarbeide slik at dette blir mulig. Det er litt over 24.000 mennesker bosatt i Harstad kommune, hvorav vel 20.000 bor i Harstad. Med hav, sjø og land er kommunen på cirka 1.500 kvadratkilometer, hvorav landarealet utgjør 445 kvadratkilometer. Det er viktig å utvikle gode møteplasser for menneskene i hele kommunen, enten de bor bynært eller i bygd.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- At flest mulig kommunale enheter skal sertifiseres som miljøfyrtårn.
- At kommunen innfører grønne, etiske innkjøpsordninger.
- Arbeide for grønn innovasjon og omstilling for å skape bærekraftige arbeidsplasser.
- Ha en storsatsing på busstilbudet i byen.
- Arbeide for at kommunen overtar ansvaret for busstilbudet.
- At det bygges ut sammenhengende gang- og sykkelveinett.
- At det blir minst mulig privat bilbruk i sentrum.
- Arbeide for grønnere og smartere byggeprosjekter.
- Arbeide for et sterkt jordvern og samtidig tilrettelegge for parsell- og skolehager, andelslandbruk og kolonihager.

BYUTVIKLING

Det er fullt mulig å få til en grønnere byutvikling i Harstad. For å få det til, kreves god planlegging med gode planleggingsprosesser som gir mulighet for folk til å engasjere seg. Byplanlegging må skje på menneskenes premisser, ikke på privatbilens. Hensikten med god og grønn byutvikling, er å fremme trivsel, helse og godt miljø. Et godt bymiljø har trygge transportmuligheter, grønne arealer, utsiktspunkter, parker, møteplasser, tilgjengelighet, estetisk uttrykk som skaper identitet, tilhørighet og stolthet. For å komme dit, kreves god planlegging og infrastruktur for transport, materialer, energi og avfallshåndtering. Hvor flott ville det ikke være om Harstad ble en foregangskommune for grønn byutvikling?

Noe av Sentrumsplanens muligheter er nærhet til naturen, nærhet til havet, og et intimt bysentrum. Disse mulighetene ønsker vi å påvirke i mest mulig grønn retning. Vi vil ha et grønnere sentrum, med parker, plasser, benker, blomster og møteplasser for store og små, gamle og unge. Mennesker tiltrekkes av hverandre, de vil ta en kopp kaffe sammen, prate sammen – uten å bli forstyrret av eksos, støv og støy. Bilen hører ikke hjemme i et grønt sentrum. Vi vil arbeide for at eksisterende parkeringstilbud i sentrum erstattes av alternativ parkeringstilbud utenfor sentrum da i kombinasjon med gode alternative transportmuligheter som buss, gange eller sykkel. Frisk luft og vakre omgivelser i bysentrum gir både mening og helse. Vi ønsker at lokal kunst og kultur skal bli mest mulig synlig i bybildet. Kommersiell reklame må få mindre plass i det offentlige rom. Miljøpartiet De Grønne vil arbeide for at folket får gatene og plassene i sentrum tilbake, for å få en trivelig og tilgjengelig by. Og det er bedre å begynne på denne jobben nå, for hvis vi utsetter, vil problemene og kostnadene øke.

Vi vil legge til rette for bærekraftig glede og aktivitet gjennom gjenbrukssentraler, verksteder, grønne lunger i byen og trivelige og velfungerende møteplasser for byens innbyggere. Den største attraksjonen i et godt byrom er mennesker – mennesker tiltrekker hverandre gjennom ulike aktiviteter, dialog, kulturell virksomhet og samarbeid.

Vi vil arbeide for et lavt energiforbruk både offentlig virksomhet og privat næringsliv, og legge til rette for økt matproduksjon både i tettbygde og spredtbygde strøk. Grønne tak, solfangere/solcellepaneler på offentlige bygg, og tilrettelegging for å dyrke grønnsaker i småskala i byen er eksempler som kan bidra til dette.

Miljøpartiet De Grønne mener at bolig- og kredittpolitikken i Norge de siste tiårene har ført til urimelig høye boligpriser og et betydelig klasseskille mellom de som har råd og de som ikke har råd til egen bolig. Vi mener det er en offentlig oppgave å lette presset i boligmarkedet, og samtidig legge til rette for nytenkning på boligområdet. Det må være lettere å velge alternative bo- og byggeformer.

De mest utsatte grupper i boligmarkedet i dag er unge, studenter og vanskeligstilte. Bankenes krav til egenkapital gjør drømmen om egen bolig svært vanskelig for unge som ønsker å etablere seg. De Grønne i Harstad vil arbeide for at kommunen har tilbud om bolig for unge i etableringsfasen og vanskeligstilte. Kommunalt eide boliger må leies ut til en pris som er overkommelig. Studenter får en del av boligbehovet dekket gjennom Studentsamskipnadens utleietilbud, men de fleste er henvist til det lokale leiemarkedet. I sammenheng med nye boligprosjekter, er det viktig at det etableres gode uterom og grøntarealer, kollektive trafikkløsninger og gang- og sykkelmuligheter for folk.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- Arbeide for et grønt, levende og vakkert sentrum.
- At Generalhagen skal videreutvikles, samtidig med at det utvikles flere parker.
- Det skal være et tilgjengelig havneområde, og at det er gode forhold på Stangnes og Seljestad for å avlaste sentrumshavna.
- Arbeide for et minst mulig privat bilbruk sentrum.
- At flest mulig skal velge kollektiv transport, gange eller sykkel som transportmiddel.
- At kollektivtransporten skal drives med elektrisitet og biogass.
- Skape flere sosiale møteplasser i nærmiljøene.
- Ha et koselig sentrum med plass til gjenbrukssentraler, verksteder og grønne lunger.
- Mer kildesortering av avfall i ulike fraksjoner for resirkulering og gjenvinning.
- Arbeide for at offentlige bygg tar i bruk miljøvennlig, alternativ energi.
- Ha tilrettelegging av arealer som muliggjør småskala dyrking i byen.
- Utrede muligheten for grønne tak på offentlige bygg for bedre bymiljø.
- Utrede muligheten for solcellepaneler på flere kommunale bygg.
- Ikke innføre tiggeforbud.
- Øke gjenvinning av avfall, anvende matrester og annet våtorganisk avfall til produksjon av biogass.
- Ha en aktiv innsats mot støy- og lysforurensing i byen.

- Opprette vedlikeholdsstasjoner for sykkel.
- Ha et godt tilbud om utleieboliger for unge og vanskeligstilte.

SKOLE OG OPPVEKST

Miljøpartiet De Grønne mener at skole og barnehage skal utvikle barns nysgjerrighet, kreativitet, toleranse og kritiske sans. Læring skal gjøres artig, og i større grad være basert på barn og unges premisser. Barn er ikke skapt til å sitte stille på en stol i flere timer og automatisk repetere eller adlyde ordre fra voksne. Tradisjonell undervisning gjennom å sitte stille, høre etter, og gjøre det du får beskjed om har nok vist seg å være en modell som ikke passer alle. Barn er energiske og trenger å røre på seg, leke, løpe - fordi de er barn og fordi de er i vekst. Miljøpartiet De Grønne mener at alle barn og unge må få tilbud om daglig fysisk aktivitet i skole og barnehage, og samtidig bør deler av undervisningen i alle fag tilrettelegges for bedre utvikling av praktiske, estetiske og kreative ferdigheter.

Barn og unge må ses på som individer med ulike behov, interesser og motivasjon. For Miljøpartiet De Grønne er det viktig at skoler og barnehager blir gode læringsarenaer hvor dyktige lærere legger til rette for at læring blir artig, kreativ, nyttig og varig. I grunnskolen bør det bli større muligheter for elever på alle trinn til å velge fag som stimulerer egne interesser og engasjement. Barn i barnehager må få erfare og oppleve lek og lære i friluft i størst mulig grad.

Miljøpartiet De Grønne er kritiske til den stadig økende testingen av elevenes kunnskaper. Mer testing skaper mer unødvendig arbeid for lærerne blant annet gjennom forberedelser, gjennomføring av tester, rapportering, evaluering og så videre. Som regel ender ikke dette opp i annet enn at myndighetene kan sammenlikne skolene med hverandre, og Norge kan sammenlikne seg med testresultater i andre land. Vi ønsker at lærerne skal få gjøre det de er best på – yte undervisning, veiledning, rådgiving og tilrettelegging av høy kvalitet til elevene! Det er viktig med mangfold i skolen. Den offentlige skolen er viktig som en arena for å styrke og lære om vår felles kulturarv på tvers av bakgrunn og livssyn. En del private skoler har tilbud om alternative pedagogiske modeller som kan passe for noen. Likevel ønsker vi ikke å åpne for kommersielle skoletilbud.

Matproduksjon står for en betydelig andel av verdens klimautslipp. Verre er det at omtrent halvparten av maten blir kastet. Store mengder kastes unødvendig, fordi det stilles for strenge krav til utseendet. Dette gjelder spesielt frukt og grønt. Norske barn spiser mindre frukt og grønt enn statlige anbefalinger. I Frankrike har det blitt en stor suksess å selge såkalt "snål frukt". Dette er frukt og grønt som er fullt spiselig, men som kastes, fordi den enten er for liten, for stor eller har litt annerledes utseende enn vedtatte standarder. Vi vil arbeide for at Harstad kommune undersøker mulighetene for å kjøpe inn "snål frukt" til en rimelig pris og gjeninnføre ordningen med gratis frukt og grønt i skolen. Dette vil bidra til redusert matsvinn, samtidig som barn og unge får spise sunn og morsom mat.

En del unge sliter med psykiske problemer. Samtidig finnes det få arenaer hvor unge kan møtes, og hvor de kan møte helsepersonell for å få råd og hjelp. Terskelen for å snakke om psykiske lidelser er fortsatt ganske høy i Norge, og verken skole eller hjem er best egnet i følge ungdommen selv. Ungdommen trenger møtesteder utenom skole, handelssenter eller treningsstudio hvor de kan treffe hverandre, og hvor de kunne møte for eksempel helsesøster eller psykolog. Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil ha en best mulig oppvekststrategi for barn og unge i Harstad kommune.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- At læring skal bli artig og motiverende for elevene ved å gi rom for utvikling av praktiske, estetiske og kreative ferdigheter.
- Ha mindre testing av elevene i skolen.
- Innføre frukt og grønt for elevene i grunnskolen.
- Arbeide for at innføring av rimelig, "snål frukt" blir vurdert for utdeling i skole og barnehage.
- At lærerne skal få friere rammer i undervisningen.
- At det offentlige skoletilbudet utvikles på elevenes og lærernes premisser.
- At barn i barnehagene får oppleve mer lek og læring gjennom å være ute i friluft og natur.
- Arbeide for å skape møteplasser for ungdom med psykiske problemer.

HELSE OG OMSORG

Helsepolitikken må ses i sammenheng med andre politikkområder. Miljøpartiet De Grønne vil derfor arbeide for forebygging av helseplager og -skader gjennom god oppvekstpolitikk, arealplanlegging og kulturpolitikk. Det er viktig å legge vekt på at god helse og forebygging av sykdom kan skje ved å redusere forurensning, fremme sunn mat og legge til rette for fysisk aktivitet. Uavhengig av funksjonsevne og arbeidskapasitet, må alle ses på som likeverdige bidragsyttere til samfunnet. De Grønne vil arbeide for å legge til rette for at de med redusert arbeidsevne kan få jobbe med tilpasset, meningsfullt arbeid.

Vi vil arbeide for mer fleksibilitet og større mangfold i omsorgstjenestene. Samtidig må helse- og omsorgstilbudet ivareta brukernes verdighet og medbestemmelse. Folk er forskjellige og har ulike behov, dette må det tas hensyn til. Økt livskvalitet og livsglede må ligge til grunn for alle tjenester og aktivitetstilbud som tilbys. Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil benytte velferdsteknologi hvis dette bidrar til bedre helse- og omsorgstjenester, og til at folk kan bo hjemme så lenge de selv ønsker. Innføring og utvikling av ny teknologi må skje i samarbeid med brukere og pårørende.

Vi setter stor pris på det bidraget som pasientorganisasjoner, støtteforeninger og frivillige organisasjoner yter. Derfor vil Miljøpartiet De Grønne i Harstad holde en aktiv dialog med ulike organisasjoner, og se etter muligheter for tettere kontakt mellom foreningene, lokalpolitikere og helse- og omsorgspersonell. Vi vil også arbeide for tilrettelegging av tverrfaglig samarbeid hvis brukerne eller pårørende mener det er riktig.

God psykisk helse er like viktig som god fysisk helse. I våre dager ser vi at tilfellene av angst, depresjon og andre psykiske lidelser har økt betydelig, og spesielt ser vi dette blant de unge. Dessverre er det alt for mange som tar sine egne liv, og flere unge faller utenfor med uførepensjon om minimale framtidsmuligheter. Frafall i videregående skole og få arbeidsmuligheter for unge er symptomer på at ikke alt er helt bra i samfunnet. En for stor andel unge mellom 15 og 30 år er uten jobb eller fullført utdanning utover grunnskolen.

Det er for mange unge som sliter med psykiske problemer som i altfor liten grad blir fanget opp. De gruppene som oftest tar kontakt med psykisk helsetjeneste er gutter mellom 10 – 14 år, og jenter mellom 15 – 19 år. Til tross for at stadig nye medisiner og behandlingsmetoder blir utviklet, øker hyppigheten av psykiske lidelser i samfunnet. Miljøpartiet De Grønne finner utviklingen

skremmende og vil arbeide for at psykisk helse blir et prioritert område.

Forebygging, behandling, og rehabilitering er viktig, men det er klokt med en helhetlig tilnærming til problemene. Vi må derfor lete etter, og eliminere, samfunnsmessige faktorer som kan ligge til grunn. De Grønne vil jobbe for endringer som er basert på medmenneskelighet og økologisk balanse i samfunnet, fremfor konkurranse og økonomisk vekst.

All form for diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, etnisitet, religion eller nedsatt funksjonsevne, er faktorer som menneskenes psykiske helse. Folk må inkluderes, og få anledning til så synes, høres og medvirke i samfunnet.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- At psykiske helseproblemer likestilles med fysiske helseproblemer i skolen.
- Styrke skolehelsetjenesten.
- Øke kunnskapsnivået om psykisk helse i skoleverk og førstelinjetjenesten.
- Vektlegge brukermedvirkning i organisering av tjenester i kommunen.
- Bygge ut det psykiatriske helsetilbudet i kommunen og sørge for lavterskeltilbud og tidlig hjelp.
- Påby merking av manipulert reklame og jobbe for å fjerne seksualisert/kjønnsstereotyp reklame fra det offentlige rom.
- Arbeide for innføring av forebyggende tiltak mot diskriminering og frafall ved å innføre normkritikk og feminisme i skolen.
- Styrke ettervern for barn og unge med psykiske problemer.
- Gi innvandrerungdom med traumatiske opplevelser enda bedre oppfølging.
- Stanse nedbyggingen av psykiatriske institusjoner.
- Gi syke og omsorgstrengende og deres familier en tydelig stemme i den kommunale helse- og omsorgspolitikken.
- Styrke ordninger som gir brukere og pårørende anledning til å melde inn både kritikkverdige og positive erfaringer.
- Bidra til at alle med omsorgsbehov får et tilpasset boligtilbud.
- Arbeide for et bredt kulturtilbud til personer som ikke selv kan oppsøke de tilbud som ellers finnes.
- At mennesker som er behandlet for rusproblemer og psykiske problemer sikres anstendig ettervern og oppfølging.

- At det skal være bolig klar til dem som skrives ut etter rusbehandling.
- Øke ressursene til omsorgen for mennesker med psykiske lidelser.
- At innvandrerbefolkningens særskilte omsorgsbehov blir tatt på alvor.
- Foreslå et aktivt forvern og ettervern ved psykisk omsorg uten døgnopphold.
- At det fysiske aktivitetstilbudet for personer med spesielle behov videreutvikles.
- Inkludere flere frivillige lag, organisasjoner og ildsjeler for å bidra til øket mangfoldet i aktivitetstilbudet.

KULTURELT MANGFOLD

Lokal demokrati er viktig for at innbyggerne skal føle tilknytning til kommunen, tillit til lokale politikere og interesse for politiske prosesser. Vi vil styrke nærdemokratiet både i by- og bynære områder ved å invitere til bred deltakelse i planprosessene for alle som ønsker å engasjere seg.

Harstad har ekte nordnorsk kystkultur, tilbud om opplevelser ved hav og sjø og et mangfold av kulturartilbud. Kultur er mer enn energi for sjelen, det er også fysisk helsekost.

Harstad ble verdens første friby for musikere i 2013. Her holder det til mange dyktige og lovende musikere, profesjonelle kunstutøvere og kulturarbeidere; og det er viktig for et levende kulturliv. Byen har en av Norges beste konsertsaler, og institusjonen, festspillene i Nord-Norge, arrangeres årlig i Harstad. Og byen har så mye mer å by på – et mangfold av unge, lovende kunstnere som bare trenger de rette vilkår for å utvikle seg videre. Miljøpartiet i Harstad ønsker at så mange som mulig skal kunne delta i kulturlivet.

Harstad kommune må fortsette å legge til rette for unge som ønsker å utvikle seg kunstnerisk. De Grønne i Harstad vil arbeide for at utøvere og institusjoner må sikres gode og forutsigbare betingelser og bevilgninger, og ikke minst god tilgang til utstyr, lokaler og formidlingsarenaer. Slike arenaer er veldig viktige indikatorer på de kreative, kulturelle strømninger som til enhver tid gjennomstrømmer samfunnet. Og det er mennesker som bidrar til alle nye standarder innen teknologi, filosofi, kunst, kultur og uttrykk.

Mange av morgendagens kunstnere og kulturarbeidere starter sin utvikling i kulturskolen. For De

grønne er det viktig at det holdes et høyt faglig nivå i det tilbudet som kulturskolen gir, samtidig som prisene på tjenestene må være såpass rimelig at folk flest kan benytte seg av dem. Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil arbeide for at alle barn som ønsker det, må få tilbud på kulturskolen for å utvikle seg selv og sine talenter.

Vår helhetlige kulturpolitikk har som mål å tilrettelegge for mangfold i kulturlivet. Kulturelle uttrykk bidrar til økt livskvalitet både for innbyggerne og for utøverne selv. Samtidig er det viktig å ha i mente at både profesjonelle og frivillige i kulturlivet er gjensidig avhengig av hverandre, gjennom at de utfyller hverandre via ulike uttrykksformer og på forskjellige arenaer. For De Grønne er det viktig at det lokale engasjementet støttes gjennom bevilgninger, velvilje og tilrettelegging. I dette ligger det også at uavhengigheten og den frie stillingen til kunstnere og utøverne må bevares.

For å øke vitaliteten i kulturarbeidet i Harstad, er det viktig at kommunen og næringslivet går sammen for å legge til rette for gode arenaer, helst i form av flerbrukshus i områder i kommunen hvor folk samles. Kunstnere og kulturarbeidere trenger arenaer for å møtes, og for å utvikle seg, og vise fram sine uttrykk. Mennesker har bruk for uforpliktende, ikke-kommersielle arenaer hvor de kan møtes formelt eller uformelt. De Grønne ønsker også et godt tilbud av importert kultur både til inspirasjon og underholdning. Kan byen bli det kulturelle utstillingsvinduet som bidrar til inspirasjon og underholdning i nord, nasjonalt og til og med internasjonalt? Vi mener at det helt klart er gode muligheter for det, hvis det blir lagt til rette for det.

Sport, idrett og friluftsliv er også en viktig del av kulturbildet. Både unge og eldre utøvere trenger gode arenaer for å dyrke sin lidenskap og for å bidra til en bedre folkehelse. Fotballøkker, turstier, anlegg for skateboard, rom for bordtennis, svømmehaller med mere, er viktig infrastruktur som stimulerer til aktivitet og glede. For Miljøpartiet De Grønne handler det hovedsakelig om at flest mulig mennesker overkommer dørstokkmila – og i det ligger det mye god forebyggende helsearbeid som kan spare samfunnet for store utgifter. Vi ønsker at kommunen i størst mulig grad legger til rette variert infrastruktur for et mangfold av aktiviteter, slik at det blir en helsemessig vinn-vinn situasjon for den enkelte og for samfunnet for øvrig.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- Prioritere scenearenaer og lokaler for ulike kulturaktiviteter integrert i fritidsklubber, skoler, helsesenter, bydelshus og lignende.
- Styrke kunst i byrommet og galleriene.
- At den vedtatte graffitiveggen blir realisert.

- Ta initiativ til at kulturutøvere og institusjoner utarbeider en felles prioriteringsliste for satsning på kultur i kommunen.
- Øke det deltagende kulturtilbudet for voksne.

GRØNN NÆRINGSPOLITIKK

Internasjonalt er den grønne omstillingen godt i gang. Rundt om i hele verden etableres det grønne bedrifter med bærekraftige og miljøvennlige produkter og tjenester som markedet etterspør. I Norge har vi svært gode forutsetninger for å begynne å tenke "green business" – vi har naturressurser, menneskelig kapital og et høyt kompetansenivå. I det grønne næringslivet må økologisk bærekraft, livskvalitet og medmenneskelighet vektlegges. Gjennom en aktiv forsknings-, innovasjons- og næringspolitikk vil Miljøpartiet De Grønne bidra til et næringsliv som ikke er basert på utvinning og bruk av fossile brennstoffer.

Vi ønsker blant annet at folk skal kunne skape sine egne arbeidsplasser. De Grønne i Harstad ønsker virksomheter med utspring i de lokale kunnskapsmiljøene, både privat, offentlig og frivillig sektor, som vektlegger samfunnsnytt og nøytral/positiv påvirkning på miljøet fremfor økonomisk vekst. Vi ønsker å fremme nye næringer og gi nytt liv til gamle grønne næringer som gjenbruksstasjoner og byttetjenester.

Mange unge har utfordringer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Konjunktorene gjør også sitt til at arbeidslivet er i endring innenfor ulike sektorer. De siste par årene, har dette vært spesielt merkbart i olje- og gassindustrien, maritim sektor og leverandører til nevnte næringer. For en del mennesker kan svaret være å etablere egen grønn virksomhet, alene eller i samarbeid med andre. De Grønne i Harstad vil arbeide for at det blir opprettet et eget grønt gründerverksted hvor alle med grønne ideer kan møtes for å lære av hverandre, utveksle erfaringer og få eller gi ideer om grønne muligheter.

Vi vil støtte lokale initiativ for å legge til rette for kortreiste varer og tjenester, samt medbestemmelse og lokalt demokrati. Det er et mål å beholde arbeidsplasser i Harstad, både innenfor produksjon og tjenester. I solidaritet med de som blir hardest rammet av klimaendringer må vi, der vi kan, også sørge for rettferdig handel med utviklingsland.

Næringslivet i Harstad er bygget opp rundt verftsindustri, fiskeri, reiseliv og oljevirksomhet. Den store avhengigheten av olje- og gassnæringen, har vært med å dempe innovasjon i andre næringer. Mange dyktige hoder og hender arbeider og har arbeidet i sektoren, som nå opplever store utfordringer på grunn av markeds- og miljømekanismene i verden. Et skifte er tydeligvis i gang. Og det er bruk for alle og all slags kompetanse i det grønne skiftet. De Grønne i Harstad tror på et fornybar eventyr i kommunen.

Grønn økonomi er framtidens økonomi. Med lange tradisjoner innen fiskeri og jordbruk som basis for bosetting, framstår kommunen i dag som mulighetenes rike for de som vil satse på grønne arbeidsplasser. Arbeids- og næringslivet i kommunen er i dag sammensatt av både tradisjonelle næringer som fiskeri og jordbruk, handels- og servicebedrifter, samt et mangfold av industri-, forsknings- og forvaltningsbedrifter kjennetegnet av høy kompetanse. Vi vil arbeide for at grønne økonomiske prinsipper skal gjelde i hele produksjonslinjen i bedriftene.

Forskning viser og har vist at økologisk mat er sunnest. Stadig flere mennesker etterspør sunn mat for bedre liv og helse. Stadig flere bønder velger å gå over til økologisk landbruk, da de har innsett at det er et økende marked for økologisk mat. Økologiske matvarer og produkter kan i dag kan synes som ei nisje, men om få år kan denne nisjen være det foretrukne i markedet siden en økende andel av befolkningen i større grad blir oppmerksom og bevisst rundt sammenhengene mellom mat og helse. Økologisk dyrket mat kan være grunnlag for flere typer grønne virksomheter (utsalg, kafeer, arrangementer osv). Samtidig som vi ønsker at flest mulig bønder skal gå over til økologisk dyrking og produksjon, vil Miljøpartiet De Grønne i Harstad arbeide for godt og forsvarlig dyrehold.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- Styrke lokal produksjon av økologisk mat.
- At flest mulig bønder skal dyrke og tilby økologiske produkter.
- Arbeide for vern av matjord.
- At kompostplassen gjenåpnes.
- At det skal etableres en brukthandel i samarbeid med avfallsmottaket.
- At kommunen oppretter et grønt gründerverksted som kan bidra til å skape muligheter i det grønne skiftet.
- At oppdrett skal skje i lukkede land- eller sjøbaserte anlegg som har full kontroll på miljø, rømning, sykdom.

- At offentlige aktører bidrar med støtteordninger og lokaliteter som fremmer det grønne skiftet.

SAMFERDSEL

Transport er en av de største kildene til klimagassutslipp, forurensning, støy, støv og naturinngrep. For å redusere miljøbelastningene er det viktig å bremse veksten i selve omfanget av transport, ved å stanse forbruksveksten og gjennom god arealplanlegging. Eksempler fra andre steder i verden, har vist at det ikke er mulig å bygge seg ut av trafikkø, eksos, støv og støy. Miljøpartiet De Grønnes visjon er at flest mulig skal benytte sykkel, gange eller kollektiv, miljøvennlig transport. All byplanlegging må ta utgangspunkt i menneskets behov og interesser, ikke privatbilens. Privatbilene hører ikke hjemme i vitale bysentra. Folk har daglig behov for til daglig å forflytte seg mellom hjem, skole, arbeidsplass, butikker osv, og daglig transport kan skje på mer miljøvennlig måte enn privat bilbruk. Det overordnede målet er at privat bilbruk reduseres til et minimum.

For Miljøpartiet De Grønne i Harstad er et av målene å få et bilfritt sentrum. Dette kan gjøres ved å legge til rette for parkeringsplasser i gangavstand nord og sør for sentrum. Det området i sentrum som i dag er parkeringsplasser kan omdisponeres til nærings- og parkarealer. Gjennom Harstadpakken vil det bli gjennomført en del gode tiltak som tilgodeser gående, syklende og kollektivt reisende. Blant annet skal det bli et sammenhengende gang- og sykkelvegnett som vil muliggjøre trygg ferdsel gjennom byen. Kollektivsatsinga innebærer både oppgradering av rutemønsteret, flere avganger, modernisering av busstoppene med mer. Avlastningstunnelen mellom Seljestad og Sama vil etter beregninger medføre en trafikkreduksjon på 40 prosent gjennom sentrum. Vegnettet vil få sju nye rundkjøringer, og støyskjerming langs riksveg 80. Samlet sett vil Harstadpakken bidra til bedre tilrettelegging for de myke trafikanter. Men Miljøpartiet De Grønne i Harstad er derimot skeptisk til Havneplanen hvor det foreslås mer parkeringsareal i havneområdet nært sentrum. Mer tilrettelegging for parkering i havna, vil øke trafikken der. Samtidig blir tilgjengeligheten for gående og syklende i havneområdet dårligere, ikke minst vil turister som kommer med hurtigrute eller hurtigbåt merke dette.

I perioden 1970 til 2010 økte befolkningen i Harstad med 17 prosent. I samme periode har andelen

personbiler økt med over 200 prosent. Det overliggende målet må være å få ned privat bilbruk i sentrum, og de beste alternativene er at flere velger enten kollektivt, sykkel eller gange.

Kollektivtransport eller sykkel er både mer miljøvennlig og mer sosialt enn å bruke privat bil. Vi forventer at tilrettelegging for sykkel og bedre kollektivtilbud gjennom Harstadpakken vil bidra til at privatbilismen går ned, og at miljø- og trafikksikkerhet i sentrum blir bedre.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Utbygging av et sykkelveinett som er attraktivt.
- Et kollektivt transporttilbud er effektiv og konkurransedyktig.
- At kommunen overtar ansvaret med administrasjon og organisering av busstilbude i Harstad.
- Jobbe for et bilfritt sentrum.
- Ha et godt og attraktivt busstilbud i byen.
- Tilrettelegge for sammenhengende gang- og sykkelveinett i byen.
- Prioritere sykkel, buss, ferge, hurtigbåt fremfor privatbil.
- Prioritere vedlikehold og sikring av eksisterende veinett framfor kostbare veiutbyggingsprosjekter.

NATUREN RUNDT OSS

En av vår tids store utfordringer er at det globale storsamfunnet er i ferd med å miste kontakten med naturen og hele vårt livsgrunnlag. Samfunnet er i ferd med å glemme viktige og grunnleggende praktiske ferdigheter, og kunnskap om hvordan vi tar vare på jorda vår. Maten vi spiser, klær vi bærer og ting vi bruker, kommer ikke fra butikken, det kommer fra naturen.

Harstad by ligger i fantastisk vakre omgivelser nordøst på Hinnøya med nærhet til fjord, hav og fjell. En viktig grunn til bosetting i nord, er nettopp den vakre og varierte naturen vi omgis av, og som vi alle er en del av. Det er her naturgrunnlaget og ressursene er. Både fastboende og tilreisende er viktige brukere av naturen gjennom aktiviteter som fjellturer, bærplukking, soppsanking, fiske, padling, seiling og så videre. De mange mulighetene til aktivt friluftsliv som naturen innbyr til, er

viktige både som rekreasjon og for bedre folkehelse. Samtidig må alle som bruker naturen vise respekt for den ved å verne om den på best mulig måte. Natur - og friluftslivsfag bør generelt vektlegges mer i skolen, slik at elevene får mer kunnskap om biologisk mangfold. Slik kunnskap kan lett kombineres med undervisning om "naturens supermarked", bær, sopp, urter - hvordan sanke, behandle, oppbevare og bruke.

Mange finner stor glede i å bruke fritiden til ulike naturopplevelser som gå- og sykkelturner, fjellturner, padling, bær- og soppsanking, fiske med mer. Jo flere som bruker naturen til ulike friluftaktiviteter, desto bedre er det for folkehelsen. Samtidig må vi ta vare på naturen rundt oss. Vi må passe på at det ikke skjer irreversible naturinngrep, forsøpling, eller omreguleringer som er til hinder for folks bruk av naturen. Derfor mener Miljøpartiet De Grønne at det er viktig at barn og unge stimuleres til økt bruk av naturen både i fritid og skole. De må lære om hva de kan hente fra naturens eget supermarked, hvordan de høster, tar vare på, behandler og oppbevarer de goder som naturen gir. Slik kunnskap må både komme fra hjem og skole. Forsøpling og ulovlig avfallsdeponering må straffes hardt. Miljøpartiet De Grønne vil ivareta Harstads unike markaområder, og områdene rundt Vågsfjorden for kommende generasjoner.

Miljøpartiet De Grønne i Harstad vil:

- Opprettholde og sikre jordbruksområdene i kommunen.
- Verne sårbare naturområder i egnet form for bevaring av biologisk mangfold.
- Stimulere til aktivt friluftsliv for alle.
- Stimulere til økt satsing på natur- og friluftsliv i skolen.
- At ulovlig dumping av avfall skal straffes hardt.
- Øke bærekraftig utnyttelse av utmarksressursene i kommunen.
- Sikre biologisk mangfold, hindre artstap og verne ville planter og dyr.
- Opprettholde og sikre jordbruksområdene i kommunen.
- Sikre biologisk mangfold, hindre artstap og verne ville planter og dyr.

LISTEKANDIDATER

1. Lena Albrigtsen(1980)
2. Lars Jørgen Høe (1982)
3. Torill Steinjord (1987)
4. Willjar Rubach (1949)
5. Kristoffer Pedersen
(1990)
6. Simon Skau (1988)
7. Oskar Alvereng (1994)
8. Tore Rasmussen (1977)
9. Per Arne Knutsen (1961)